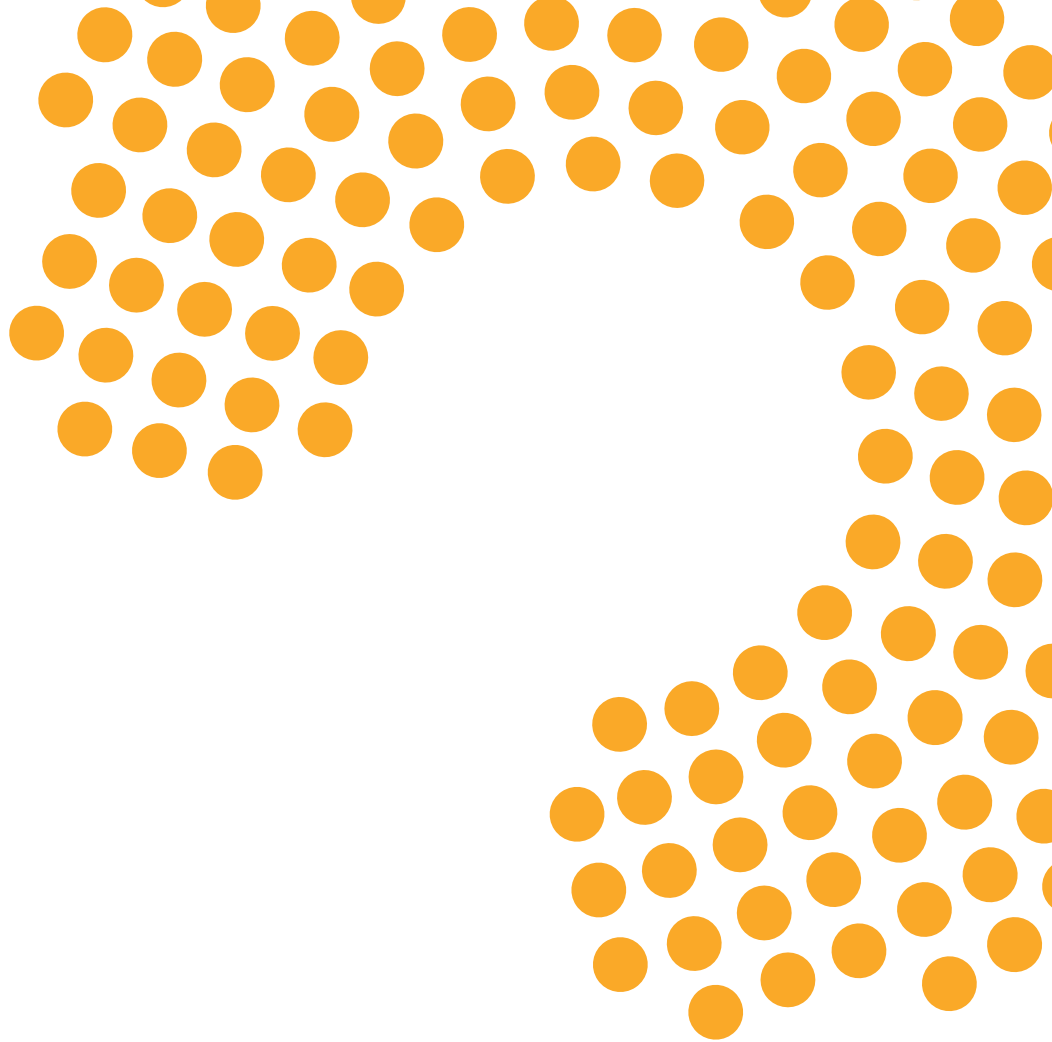

Strategia 2021–2025

DEMO
FINLAND

Sisältö

Demokratia tarvitsee puolustajia	4
Demo Finland vahvistaa puolueiden yhteistyötä ja aliedustettujen ryhmien osallistumista	6
Demo Finlandin tavoitteet strategiakaudelle 2021–2025	8
Demo Finlandin toimintaympäristö	10
Demo Finlandin organisaatio	11
Demo Finlandin kumppanit ja verkostot	11

Demokratia tarvitsee puolustajia

Demokratia jatkaa leviämistään maailmalla ja monipuoluejärjestelmä ottaa jalansijaa uusissa maissa, mutta samalla myös sen vastaiset virrat voimistuvat. Aiemmin vahvoiksi koetuissa demokratioissa tapahtuu luisumista taaksepäin. Johtavat kansainväliset tutkimuslaitokset (International IDEA¹, V-Dem Institute², Freedom House³ ja Economist Intelligence Unit⁴) ovat yhtä mieltä siitä, että demokratian laatu on uhattuna maailmanlaajuisesti. Kansalaisyhteiskunnan tilaa kavenneetaan rajoittamalla kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia. Oikeusvaltiota rapautetaan puuttamalla riippumattomien oikeuslaitosten toimintaan. Suunta on huolestuttava.

Eräs demokratiaan tällä hetkellä vaikuttavista merkittävistä trendeistä on yhteiskunnallinen ja poliittinen polarisaatio. Poliittisesti polarisoituneet yhteiskunnat ovat jakautuneet vastakkaisiin leireihin, joiden välillä vallitsee terveen yhteiskunnallisen keskustelun estävä syvä epäluottamus. Tällaisen polarisaation on todettu lisäävän demokraattisen taaksepäin luisumisen (backsliding) todennäköisyyttä ja laajuutta⁵ (IDEA, V-Dem). Polarisoituneissa yhteiskunnissa äänestäjät ovat muita valmiimpia ohittamaan demokraattiset normit, mikäli näin voidaan edistää omien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi polarisaatio kasvattaa kuilua puolueiden välillä ja tekee niiden välisestä dialogista ja yhteistyöstä entistä vaikeampaa.

Tasa-arvo politiikassa ja edustuksellisissa instituutioissa on pidemmällä kuin koskaan aiemmin, mutta sen kehitys on huomattavan hidasta. Tätä trendiä kuvaavat raportit antavat lannistavan kuvan naisten poliittisten osallistumismahdollisuuksien kasvusta. Vaikka kokonaisuudessa mennään eteenpäin, nykyisellä nopeudella poliittisen edustuksen tasa-arvo saavutetaan vasta 97 vuoden kuluttua⁶. Parlamenteissa sukupuolten tasapuolinen edustus saavutetaan vastaavasti 46 vuoden kuluttua; tällä hetkellä naisia on maailman parlamentaarikoista 25 prosenttia⁷. Myös nuoret ja vammaiset ovat politiikassa selvästi aliedustettuja. Alle 30-vuotiaiden osuus parlamentaarikoista on Parlamenttienvälisen liiton (IPU) tuoreimpien tilastojen mukaan vain 2,2 prosenttia⁸. Nämä osuudet ovat kuitenkin vain yksi poliittisen osallistumisen mittari. Lisäksi tarvitaan yhdenvertaisuutta edistävää politiikkaa ja lainsäädäntöä sekä osallistumismahdollisuuksia puolueiden sisällä.

Digitalisaation eteneminen tukee demokratiaa helpottamalla muun muassa puolueiden sisäisiä jäsenkyselyitä ja kuntien osallistuvan budjetoinnin kokeiluja. Sosiaalisesta mediasta on kasvanut keskeinen politiikan teon paikka, jossa kansalaiset ja päättäjät kohtaavat toisensa ja aktiiviset

toimijat voivat sekä osallistua että vaikuttaa poliittiseen keskusteluun. Asian kääntöpuolena on kuitenkin se, että sosiaalista mediaa ja tekoälyä hyödynnetään myös muihin tarkoituksiin. Niiden avulla voidaan esimerkiksi manipuloida vaaleja, lietsoa polarisaatiota ja levittää disinformaatiota.

***Myönteistä kehitystä uusissa demokratioissa on tuettava
ja demokratiaa puolustettava siellä, missä se on uhattuna.***

Demokratiatuki on olennainen osa Suomen ja EU:n ulko-, turvallisuus- ja kehityspolitiikan työkalupakkia, koska sillä voidaan edistää kumppanimaiden rauhanomaista ja vakaata yhteiskuntakehitystä. Demokratiatuen rahoitus on silti edelleen kovin vähäistä verrattuna perinteisempiin kansainvälisen yhteistyön osa-alueisiin. Kansainvälisen yhteisön toimintaa ohjaava kestävä kehityksen Agenda 2030 ja sen kokonaisvaltainen tapa lähestyä aikamme globaaleja haasteita antavat hyvän viitekehyksen myös demokratiatuelle ja sen rahoittamiselle. Naisten ja aliedustettujen ryhmien poliittinen osallistuminen, edustus ja päätöksenteko kaikilla tasoilla on huomioitu Agenda 2030:n kestävä kehityksen tavoitteissa (SDG) 5, 10 ja 16.

Demo Finland toimii haavoittuvassa toimintaympäristössä, jossa yksittäisten vaalien tulokset tai epädemokraattiset vallanvaihdot saattavat nopeastikin muokata puolueiden ja poliitikkojen toimintaedellytyksiä tai yleisen yhteistyön mahdollistavaa ilmapiiriä. Omalla työllään Demo Finland pyrkii myös vakauttamaan toimintaympäristöään, sillä sen toiminnan kohderyhmien – kumppanimaiden puolueiden ja poliitikkojen – olemassaolon tarkoitus on vaikuttaa laajemmin vaalien välillä kansalaisten tilanteeseen ja oikeuksiin sekä vallitseviin yhteiskunnallisiin oloihin.

Demo Finlandin strategiaa laaditaan aikana, jolloin koronavirus jyllää maailmalla ja valtioiden johtajat rajoittavat kansalaisten oikeuksia pandemian kukistamiseksi. Vaaleja on jouduttu siirtämään useissa maissa, ja poikkeusoloihin liittyvät muutkin perustuslailliset ongelmat ovat yleisiä. Vielä on liian aikaista arvioida, millä tavoin koronapandemia tulee muokkaamaan yhteiskuntia ja vaikuttamaan demokratiaan pidemmällä aikavälillä. Pandemia on kuitenkin alusta asti antanut itsevaltaisille tai sitä tavoitteleville johtajille mahdollisuuden kiristää otettaan vallasta sekä rajoittaa kriittisten äänten ja mielipiteiden esittämistä. Madaltuuko vastaisuudessa kynnyks poikkeustilojen julistamiseen ja vapauksien rajoittamiseen?

¹ International Institute for Democracy and Electoral Assistance (2019): The Global State of Democracy 2019 – Addressing the Ills, Reviving the Promise.

² V-Dem Institute (2020): Autocratization Surges – Resistance Grows: Democracy Report 2020.

³ Freedom House (2020): Freedom in the World 2020 – A Leaderless Struggle for Democracy.

⁴ Economist Intelligence Unit (2020): Democracy Index 2019 – A year of democratic setbacks and popular protest.

⁵ International Institute for Democracy and Electoral Assistance (2019): The Global State of Democracy 2019 – Addressing the Ills, Reviving the Promise; V-Dem Institute (2020): Autocratization Surges – Resistance Grows: Democracy Report 2020.

⁶ World Economic Forum (2019): Global Gender Gap Report 2020.

⁷ International Institute for Democracy and Electoral Assistance (2019): The Global State of Democracy 2019 – Addressing the Ills, Reviving the Promise; IPU Parline – Global data on national parliaments (elokuu 2020).

⁸ IPU (2018): Youth Participation in National Parliaments.

Demo Finland vahvistaa puolueiden yhteistyötä ja aliedustettujen ryhmien osallistumista

Demokratia on kansalais- ja poliittisiin oikeuksiin perustuva järjestelmä, joka mahdollistaa kaikkien ihmisten osallistumisen yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Sitä voidaan tukea ja vahvistaa monella tavalla. Tuki voidaan kohdistaa demokratian kannalta keskeisiin instituutioihin, kuten parlamentteihin, oikeuslaitokseen, vaaliviranomaisiin tai paikallishallintoon. Yhtä lailla voidaan tukea toimijoita, jotka ylläpitävät hyvinvoivaa demokratiaa. Tällaisia ovat puolueet ja poliitikot, mutta myös päätöksentekijöitä valvovat toimittajat ja kansalaisyhteiskunta. Kolmantena vaihtoehtona on suunnata tukea demokratian eri osa-alueisiin kuten vapaisiin ja reiluihin vaaleihin, oikeusvaltion toteutumiseen, ilmaisunvapauteen ja yhtäläiseen oikeuteen osallistua politiikkaan. Yksi osa-alue yksinään ei vielä takaa demokratian toimimista, vaan se edellyttää niin laadukkaita instituutioita kuin osaavia, vastuullisia ja aktiivisia toimijoita.

Demo Finlandin toiminta on perustamisesta lähtien keskittynyt puolueiden tukemiseen ja nojannut kahteen pilariin: monipuoluedialogiin ja politiikassa aliedustettujen ryhmien – etenkin naisten ja nuorten – poliittisen osallistumisen tukemiseen. Nämä pilarit puolustavat edellä kuvattujen trendien valossa yhä perustellusti paikkaansa Demo Finlandin työssä.

Monipuoluedemokratia edellyttää järjestelmän ytimessä toimivia elinvoimaisia, edustavia ja ohjelmallisia puolueita, jotka voivat ja osaavat toteuttaa moninaista rooliaan. Puolueiden tärkeänä tehtävänä on tunnistaa ihmisten tarpeita ja intressejä ja kanavoida niitä päätöksentekoon, sovittaa ihmisryhmien välisiä eturistiriitoja sekä tuottaa uskottavia poliittisia ohjelmia päätöksenteon perustaksi. Lisäksi puolueet pitävät huolta demokratian toimivuudesta pitkällä aikavälillä tuomalla kansalaisia lähemmäs päätöksentekoa ja kasvattamalla poliittisia johtajia. Vallassa ollessaan puolueet kantavat vastuun päätöksenteosta ja muulloin pitävät päätöksentekijöitä vastuussa. Näissä tehtävissä onnistuessaan puolueet huolehtivat demokratian hyvinvoinnista. Vastaavasti niiden epäonnistuminen lietsoo yhteiskunnallista epäluottamusta, eriarvoisuutta ja korruptiota. Siksi puolueet ovat Demo Finlandin toiminnan pääkohde.

Jotta demokratia toimisi, puolueilta vaaditaan sen periaatteisiin sitoutumista ja monipuoluejärjestelmän pelisääntöjen kunnioittamista. Tämä tarkoittaa muun muassa kykyä rakentavaan, puolueiden väliseen vuoropuheluun. Esimerkkiä näyttämällä puolueet voivat vahvistaa kansalais-

ten yhteenkuuluvuuden tunnetta. Monipuoluedialogia tukemalla voidaan siten tukea myös demokraattista järjestelmää ja hillitä yhteiskunnallista polarisaatiota.

Puolueet ovat keskeisiä toimijoita demokratian, rauhan ja yhteiskunnallisen kehityksen kannalta ja niiden osallistuminen pitkäjänteiseen rauhanrakentamiseen on tärkeää. Puolueiden osallistumisen on osoitettu tekevän rauhanneuvottelujen tuloksista kestävämpiä, mutta ne ovat silti usein unohdettuja toimijoita rauhanprosesseissa⁹.

Demo Finlandin työ on ihmisoikeusperustaista. Toiminnallaan järjestö vahvistaa erityisesti kansalais- ja poliittisia oikeuksia, joiden toteutumisessa päätöksiä tekevät poliittiset puolueet ovat sekä oikeudenhaltijoita että vastuuvollisia. Demo Finlandin kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin perustuva työ edistää puolue toimijoiden ymmärrystä ihmisoikeuksista ja tähtää purkamaan ihmisoikeuksien toteutumisen rakenteellisia esteitä – kasvattamalla poliittisten toimijoiden osaamista ja sitoutumista.

Demo Finlandin toiminta tukee Agenda 2030:n toteuttamista ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Leave No One Behind -periaatteen mukaisesti Demo Finland edistää aliedustettujen ryhmien poliittista osallistumista ja mahdollisuutta vaikuttaa kaikkien ihmisten kannalta kestävään yhteiskunnalliseen kehitykseen.

MISSIO

Demo Finlandin missio on olla suomalaisten eduskuntapuolueiden yhteistyöjärjestö, joka edistää moniarvoista demokratiakehitystä tukemalla puolueiden osaamista, toimintaedellytyksiä ja puoluerajat ylittävää yhteistyötä. Demo Finland on demokratiatuen asiantuntija Suomessa ja kansainvälisellä tasolla.

VISIO

Demo Finlandin visio on maailma, jossa kaikilla ihmisillä on omissa yhteiskunnissaan mahdollisuus osallistua yhdenvertaisina demokraattiseen päätöksentekoon.

Visionsa saavuttamiseksi Demo Finland tekee työtä vahvistaakseen inklusiivista monipuoluedemokratiaa.

⁹ Demo Finland (2019): Political Parties and Peace Building – The Forgotten Stakeholder in Peace Processes.

Demo Finlandin tavoitteet strategiakaudelle 2021–2025

Alla on määritelty Demo Finlandin strategiakauden tavoitteet. Niiden toteutumista seurataan tuloskehikossa määritellyillä mittareilla. Strategian ja sen tavoitteiden saavuttamisen tasoon liittyen toteutetaan vuonna 2023 puolivälisarviointi.

1 Tavoite : Ohjelmalliset, inklusiiviset ja demokraattiset puolueet ovat vahvistuneet

Demo Finland vahvistaa puolueita strategisessa ajattelussa, poliittisessa ohjelmatyössä, inklusiivisuuden varmistamisessa sekä demokratian periaatteiden hallinnassa. Puolueita koulutetaan ohjelmallisessa strategiatyössä, niiden sisäistä demokratiaa vahvistetaan ja vuoropuhelua kansalaisyhteiskunnan kanssa tuetaan. Näin puolueet pystyvät vastaamaan paremmin äänestäjensä intresseihin, tekemään parempaa politiikkaa ja toteuttamaan tilivelvollisuuttaan kansalaisia kohtaan.

Puolueiden on edistettävä heikommassa asemassa olevien ihmisryhmien mahdollisuutta osallistua päätöksentekoon kaikilla tasoilla sekä varmistettava naisten, nuorten, vammaisten ja vähemmistöjen poliittinen osallistuminen. Demo Finland kannustaa puolueita laatimaan strategioita ali-edustettujen ryhmien osallistumisen edistämiseksi ja tukee näihin ryhmiin kuuluvien poliitikkojen osaamista. Inklusiivisuus parantaa päätöksenteon laatua ja lisää puolueiden demokraattisuutta.

Suomessa Demo Finland edistää tavoitetta vahvistamalla puolueiden nuoriso- ja naisjärjestöjä, jakamalla asiantuntemustaan ja luomalla mahdollisuuksia puolueiden vertaisoppimiseen niin toistensa kuin Demo Finlandin kumppanimaiden puolueiden kanssa.

2 Tavoite : Puolueiden välinen vuoropuhelu on lisääntynyt

Demo Finland vahvistaa puolueiden välistä vuoropuhelua avoimen poliittisen vuorovaikutuksen edistämiseksi. Onnistunut vuoropuhelu johtaa molemminpuoliseen kunnioitukseen ja kuuntelemiseen sekä luo tilaa eri näkemyksiä huomioivalle politiikalle. Rakentava poliittinen vuoropuhelu lisää näin myös kansalaisten luottamusta edustukselliseen demokratiaan. Demo Finland tukee kumppaneitaan dialogin fasilitoinnissa ja luo turvallisia tiloja puolueiden väliselle jatkuvalla vuoropuhelulle.

Kotimaassa Demo Finland vahvistaa puolueiden vuoropuhelua erityisesti kansainväliseen yhteistyöhön ja demokratiatukeen liittyvissä kysymyksissä. Demo Finland kouluttaa suomalaisia poliitikkoja monipuoluedialogin vetäjiksi, jotta nämä voivat kokemuksellaan ja osaamisellaan auttaa ratkaisemaan poliittisia pattitilanteita Suomen kumppanimaissa. Monipuoluedialogi on rauhanrakentamisen väline.

3 Tavoite: Puolueiden sitoutuminen demokratiatukeen näkyy politiikassa

Demokratian maailmanlaajuinen leviäminen ja vahvistuminen edellyttää puolesta-puhujia ja kansainvälistä yhteistyötä. Suomi ja EU ovat sitoutuneet tukemaan demokratiaa kansainvälisesti, mutta arvopohjainen sitoutuminen ei välttämättä näy harjoitetussa politiikassa riittävästi. Demo Finland edistää Suomen ja EU:n demokratiatukipolitiikkaa tarjoamalla asiantuntemustaan viranomaisten ja päätöksentekijöiden hyödynnettäväksi. Demo Finland tuo lisäarvoa kansainväliseen yhteistyöhön toimimalla eri verkostoissa ja tuomalla esiin suomalaisten poliitikkojen asiantuntemusta. Tämä lisäarvo perustuu erityisesti puolueiden inklusiivisuuden edistämiseen sekä kansalaisoikeuksien ja poliittisten oikeuksien tuntemukseen.

Demo Finlandin tunnettuus monipuoluedemokratian asiantuntijana kasvaa strategiakaudella. Demo Finlandin demokratiatuen asiantuntemusta hyödynnetään nykyistä enemmän ja sen viestintä tavoittaa aiempaa laajemman kohdeyleisön. Suomessa Demo Finland profiloituu entistä enemmän ulko- ja turvallisuuspoliittisena toimijana.

Demo Finland Strategy 2021–2025

1 Political parties are more inclusive, programmatic and democratic

We assume that policy-based and inclusive parties contribute to a politics of accountability and more democratic societies.

We assume that inclusive parties reflect better the diversity of societies and contribute to the realization of civil and political rights.

2 Political parties perform strengthened multi-party dialogue

We assume that when political parties practise dialogue, they can enhance the weight, trustworthiness and transparency of political system and decrease polarization and conflicts.

We assume that when political parties reach agreements through dialogue, the decisions are more sustainable and less likely to be reversed with a change of power.

3 Finnish parliamentary parties' commitment to democracy support translates into strengthened policies

We assume that when political parties and government officials have increased knowledge and awareness of the modalities and opportunities for democracy support, it will lead to more effective policies in support of democracy.

Overall goal: Strengthened and inclusive multi-party democracy

Demo Finlandin toimintaympäristö

Demo Finlandin pääasiallinen toimintakenttä on uudet ja kehittyvät demokratiat, joiden demokratia- ja monipuoluejärjestelmiä kehitetään yhteistyössä maissa toimivien paikallisten ja kansainvälisten järjestöjen sekä monipuolue toimijoiden kanssa. Toiminta perustuu kumppanimaiden puolueiden omiin tarpeisiin ja tavoitteiden saavuttaminen edellyttää useimmiten pitkäjänteistä, monivuotista sitoutumista. Strategiaa laadittaessa Demo Finlandilla on monivuotisia yhteistyösopimuksia kumppaneidensa kanssa Etiopiassa, Keniassa, Mosambikissa, Myanmarissa, Sambiassa, Sri Lankassa ja Tunisiassa.

Demo Finland toimii haavoittuvissa toimintaympäristöissä, joissa esimerkiksi vaalien tuloksilla voi olla äkillisiä vaikutuksia puolueisiin, politiikkoihin tai yleisen yhteistyön mahdollistavaan ilmapiiriin. Demo Finland pyrkii toiminnallaan vakauttamaan toimintaympäristöään, sillä sen kohderyhmien – kumppanimaiden puolueiden ja poliitikkojen – olemassaolon tarkoitus on vaikuttaa maansa kehitykseen, kansalaisten oikeuksiin sekä vallitseviin yhteiskunnallisiin oloihin. Demo Finland toimii myös maissa, joissa on joko käynnissä oleva tai juuri päättynyt konflikti. Tällaisissa toimintaympäristöissä korostuu monipuoluedialogin rauhaa rakentava ulottuvuus.

Lisäksi Demo Finland toimii Suomessa sekä kansainvälisissä demokratiatukiverkostoissa. Suomessa toiminta vahvistaa eduskuntapuolueiden osaamista demokratiaan liittyvissä kysymyksissä sekä edistää puolueiden keskinäistä vuoropuhelua. Vaikuttamistoiminta Suomessa ja kansainvälisissä demokratiatukiverkostoissa luo lisäarvoa ja syventää sekä kansainvälisten että kotimaisten kumppanien ymmärrystä demokratiatuen merkityksestä.

Demo Finlandin organisaatio

Demo Finlandin toimintaa ohjaa hallitus, jossa ovat edustettuina Demo Finlandin jäsenpuolueet, ja jonka puheenjohtajuus kiertää puolueelta toiselle. Demo Finlandin toimintaa toteuttaa asiantunteva sihteeristö. Demo Finlandilla on lisäksi jäsenpuolueiden edustajista koostuva korkean tason neuvonantajaryhmä, joka tukee hallitusta strategisessa ohjauksessa ja vahvistaa Demo Finlandin verkostoja ja vaikuttamista.

Demo Finlandin organisaatiota kehitetään strategiakaudella edelleen, jotta järjestö saavuttaisi tavoitteensa ja olisi vuonna 2025 tunnettu, laaja-alainen ja perustaltaan vahva asiantuntija. Organisaatiota kasvatetaan hallitusti vastaamaan kysyntää, ja sen rahoituspohjaa laajennetaan. Demo Finland jatkaa tuloksellista toimintaansa nykyisten kumppaniensa kanssa ja on tarpeen mukaan valmis käynnistämään toimintaa myös uusissa maissa, mukaan lukien Euroopassa, silloin kun se voidaan tehdä Demo Finlandin periaatteita noudattaen ja selkeää lisäarvoa tuoden. Demo Finlandin kotimaan toiminta laajentuu ohjelmallisemmaksi.

Demo Finlandin kumppanit ja verkostot

Strategiakaudella Demo Finlandin keskeisimmät yhteistyötahot ovat eri maiden yhteistyöhankkeita toteuttavat kumppanijärjestöt, kansainväliset demokratiatukijärjestöt, Demo Finlandin kansainväliset verkostot ja suomalaiset puolueet. Laadukkaan ja vaikuttavan työn takaamiseksi kumppaneilta edellytetään poliittisten järjestelmien ja toimijoiden hyvää tuntemusta sekä riittävän puolueetonta ja tunnustettua roolia omassa toimintaympäristössään. Kumppanit valitaan demokratiatuen periaatteita noudattaen. Näitä ovat monipuoluepohjaisuus, puolueettomuus, läpinäkyvyys, inklusiivisuus ja paikallinen omistajuus.

Demo Finlandin tärkeimmät kansainväliset verkostot strategiakaudella ovat European Partnership for Democracy ja Global Platform for Multiparty Democracy, joiden molempien perustajajäsen Demo Finland on. Suomessa tärkeitä sidosryhmiä ovat etenkin Demo Finlandin jäsenet eli eduskuntapuolueet sekä monitoimijapohjaiset toimikunnat: Kehityspoliittinen toimikunta, kestävän kehityksen toimikunta ja ihmisoikeusvaltuuskunta.

Demo Finlandin jäseniä ovat Suomen eduskuntapuolueet

Puolueiden kansainvälinen demokratiayhteistyö – Demo Finland on kaikkien eduskuntapuolueiden yhteistyöjärjestö. Se toimii demokratian edistämiseksi tukemalla suomalaisten puolueiden sekä uusien ja kehittyvien demokratioiden puolueiden välisiä yhteistyöhankkeita.

www.demofinland.org